प्रतिदिन १६ औं वार्षिकोत्सव

राष्ट्रिय दैनिक

प्रतिदिन

PRATIDIN NATIONAL DAILY

प्रतिदिन
हर प्रहर ताजा खबर!
लगइन गर्नुहोस्
www.pratidindaily.com
विज्ञापनको लागि सम्पर्क:
९८०१४५८१८१,९८४२६३४४२६,९८५२६७५३४४ ०२३-५४३८२०

वर्ष-१६ ।। अङ्क : १०० ।। २०८१ जेठ ०७ गते सोमबार (20th May 2024 Monday) Pratidin National Daily मूल्य-रु.५/-

विरामीको मृत्यु भएपछि लाइफलाइन अस्पतालमा विवाद

दमक(प्रस)। अस्पतालको लापरवाहीले गर्दा विरामीको मृत्यु भएको भन्दै आफन्तले दमकको लाइफलाइन अस्पतालमा लामो विवाद गरेका छन् । पाँचथर तुम्वेवा गाउँपालिका ५ बस्ने चन्द्रकुमार कुरुम्वाङकी श्रीमती ४६ वर्षीया सुनिताकुमारी कुरुम्वाङ लिम्बूको आइतवार बिहान ५.५५ बजे मृत्यु भएपछि आफन्तले विवाद गरेका हुन् । शनिवार बेलुकादेखि नै विरामीका आफन्तहरुले विवाद गरेका थिए । शनिवार बेलुका ९बजे विरामीका आफन्तले न्युरो अस्पताल विराटनगरवाट बिरामीलाई लाइफलाइन अस्पताल फिर्ता ल्याएका थिए । १५-२० जना विरामीका आफन्त भेला भई लाइफलाइन अस्पताललले लापरबाही तरिकाले उपचार गरेको र बिरामीको अबस्था नाजुक रहेको भन्दै जवर्जस्ती आइसियुमा बिरामी राखिदिएका थिए । गत बैशाख १२ गते सुनितालाई लिभरको समस्या भएपछि उपचारको लागि लाइफलाईन अस्पतालमा भर्ना गरिएको थियो । उपचारपश्चात् बैशाख २५ गते डिस्चार्ज भई उनलाई घरतर्फ लगिएकोमा पुनः फलोअपको लागि जेठ १ गते सोही अस्पताल ल्याएकोमा उनको अवस्था पहिलाको भन्दा खराव भएका कारण लाइफलाइनले बिराटनगरको न्युरो रेफर गरेको थियो । उक्त अस्पतालमा लगेर उपचार गराउँदा विरामीको पूर्ण रुपमा उपचार हुन गाह्रो रहेको भनी डाक्टरले सल्लाह दिएपछि विरामीका आफन्तले न्युरो अस्पतालबाट बिरामीलाई लाइफलाइन अस्पताल ल्याएका थिए । शनिवार साँझ विवाद भएपछि बाक्लो सुरक्षाकर्मी खटाइएको थियो । इलाका प्रहरी कार्यालय दमकबाट प्रहरी नायव उपरीक्षकको कमाण्डमा १५ जना र सशस्त्र प्रहरी बल बेस क्याम पाडाजुँगीबाट सशस्त्र प्रहरी निरीक्षकको कमाण्डमा ११ जना टोली खटाइएको थियो । विवाद समाधान गर्न आइतवार दिउँसो २.३० बजेबाट अस्पताल प्रशासन, पीडित पक्ष र जनप्रतिनिधिबीच छलफल भएको थियो । तर, छलफलबाट कुनै पनि सहमति जुट्न सकेन । आक्रोशित आफन्तहरुले मृतकको शव नउठाएको र आइसियुको गेटमा धर्ना दिइरहेको दमक प्रहरीले जनाएको छ ।

डेढ दशकदेखि थन्क्याएर राखिएको रक्तचन्दन फिर्ता हुँदै

• लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर । सरकारले पाँचौं पटक नेपालका विभिन्न १८ जिल्लामा थन्काएर राखिएको रक्तचन्दन फिर्ता गर्ने निर्णय गरेपछि झापामा झण्डै डेढ दशक अघिदेखि गोदाममा थन्क्याएर राखिएको रक्तचन्दन फिर्ता हुँदैछ । गत बैशाख २७ गते बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले रक्तचन्दन फिर्ता गर्ने निर्णय गरेको थियो । सरकारले यसअघि वि. सं. २०६५, २०७१, २०७६ र २०८० मा फिर्ता गर्ने निर्णय गरेको थियो । संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७३ को दफा ३० को उपदफा (२) मा संकटापन्न वन्यजन्तु वा वनस्पति वा सोको नमूना जुन मुलुकबाट पैठारी भएको हो, सोही मुलुकमा फिर्ता पठाउने व्यवस्था गरिएको छ । रक्तचन्दनलाई संकटापन्न वनस्पतिमा सूचीकृत गरिएको छ ।

२०६५ सालमा बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले ५४ हजार १ सय १२ केजी रक्तचन्दन भारतलाई फिर्ता गर्ने निर्णय गरेको थियो । तर ३६ हजार ९२८ किलो रक्तचन्दन मात्र फिर्ता गरिएको वन अधिकारीहरुको भनाई छ । २०७१ फागुन १२ मा बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले २७ हजार १ सय ६६ केजी रक्तचन्दन भारतलाई फिर्ता दिने निर्णय गरेको थियो । २०७६ साल पुस र २०८० साउनमा सरकारले भारतलाई फिर्ता दिने निर्णय भएपनि रक्तचन्दन फिर्ता हुन नसकेको संघीय सरकारको वन तथा वातावरण मन्त्रालयले जनाएको छ । २०७६ मा कोभिडको कारण देखाएर फिर्ता लगेको थिएन । नेपालका विभिन्न १८ जिल्लामा थन्क्याएर राखिएको रक्तचन्दन भारतलाई फिर्ता गर्ने तयारी सुरु भएको वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सहसचिव एवम् प्रवक्ता बद्रीराज ढुंगानाले जानकारी दिए । ' भारतलाई रक्तचन्दन फिर्ता गर्ने मन्त्रिपरिषद् बैठकको निर्णयको पत्र मन्त्रालयलाई प्राप्त भएपछि हाम्रो मन्त्रालयले परराष्ट्र मन्त्रालयलाई चिठी लेखेर पठाइसकेको छ 'प्रवक्ता ढुंगानाले टेलिफोनमा कुराकानी गर्दै भने 'परराष्ट्र मन्त्रालयले 'डिप्लोमेटिक नोट' भारतीय दूतावासलाई रक्तचन्दन फिर्ता लिन पठाइसकेको छ ।' अब भारतले कुन नाका भएर फिर्ता लैजाने हो वा कसरी फिर्ता ल्याउने हो 'गृहकार्य' गर्ने उनको भनाई छ । भारतबाट जति छिटो रक्तचन्दन फिर्ता लिने पत्र प्राप्त हुन्छ, त्यति छिटो नेपालले फिर्ता पठाउने मन्त्रालय स्रोतले जनाएको छ ।

मन्त्रिपरिषद् बैठकबाट भारतलाई रक्तचन्दन फिर्ता गर्ने निर्णयको जानकारी वन तथा वातावरण मन्त्रालयलाई जानकारी गराएलगत्तै वन तथा वातावरण मन्त्रालयले परराष्ट्र मन्त्रालयलाई पत्र लेखेर पठाएको प्रवक्ता ढुंगानाले जानकारी दिए । मन्त्रिपरिषद् बैठकले रक्तचन्दन फिर्ता गर्ने निर्णय गरेपछि वन तथा वातावरण मन्त्रालयले यसको फिर्ता प्रक्रिया शुरु गरेलगत्तै गोदाममा थन्किएको रक्तचन्दन फिर्ता हुने डिभिजन वन कार्यालय झापा ढुक्क रहेको हो । विभिन्न समयमा जिल्लाका अलग अलग स्थानबाट बरामद १९ हजार केजीबढी केजी रक्तचन्दन डिभिजन वन कार्यालय झापाको गोदाममा थन्किएको छ । वन अधिकारीहरुका अनुसार २०६३ र २०६४ मा भारतबाट तस्करी हुँदै टाघनडुब्बालगायत सीमावर्ती क्षेत्रबाट बरामद भएको १९ हजार ८ सय ३२ केजी (२० मेट्रिक टन) रक्तचन्दन वन कार्यालयको गोदाममा थन्किएका कारण चौबीसैं घण्टा सुरक्षा दिनु परेको छ । वैशाख २७ गते बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले पाँचौं पटक रक्तचन्दन फिर्ता गर्ने निर्णय गरेपछि यसको प्रक्रियासमेत अघि बढाएलगत्तै डेढ दशक अघिदेखि वन कार्यालयको गोदाममा थन्किएको रक्तचन्दन फिर्ता हुनेमा आशावादी रहेको डिभिजन वन कार्यालय झापाका प्रमुख मेघराज राईले बताए । 'अब यो सवै प्रक्रिया संघीय सरकारबाट हुन्छ, प्रदेश सरकारले समेत फिर्ता प्रक्रिया शुरु गर्न सक्दैन' प्रमुख राईले भने ,'आशा गरौ अब झापा वन कार्यालयको गोदाममा रहेको रक्तचन्दन पनि फिर्ता हुन्छ होला ।'उनले यस पटक भारतले रक्तचन्दन फिर्ता लिने विश्वास व्यक्त गरे । यसअघि रक्तचन्दन फिर्ता लिने निर्णय भएपनि विभिन्न चाडपर्व परेका कारण समय अभावले फिर्ता लैजान नसकेको बताईएको छ । यो पाँचौं पटक रक्तचन्दन फिर्ता लिनेमा नेपाल सरकार समेत ढुक्क छ । वन तथा वातावरण मन्त्रालयका अनुसार हाल झापालगायत विभिन्न १ लाख ७३ हजार ७१ केजी रक्तचन्दन भण्डारण गरिएको छ ।

प्रवक्ता ढुंगानाका अनुसार सरकारले निर्णय गरेको ९० दिनभित्र नेपालको सीमा कटाएर रक्तचन्दन पठाइसक्नुपर्ने व्यवस्था छ । नलगे आन्तरिक रूपमा देशमै अन्य प्रक्रियाबाट व्यवस्थापन हुने व्यवस्था गरेको छ । यसपटक नेपालका विभिन्न १८ जिल्लामा भएको रक्तचन्दन भारतले आफ्नै खर्चमा स्वदेश लैजाने तयारी गरेको सहसचिव ढुंगानाले बताए । दुर्लभ वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको व्यापार महासन्धि (साइटिस) को प्रावधान अनुसार संकटापन्न वनस्पतिको रुपमा सूचीकृत रक्तचन्दन तस्करी भएर जुन देशमा पुगे तापनि सम्बन्धित देशमा फिर्ता गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।

महासन्धिको प्रावधान बमोजिम नेपाल सरकारले बरामद रक्तचन्दनको बिक्री-वितरण गर्न नपाउने र उत्पत्ति भएको देशलाई नै फिर्ता गर्नुपर्ने मन्त्रालयका अधिकारीहरुको भनाई छ । औषधि र धार्मिक कार्यमा प्रयोग हुने रक्तचन्दन एक प्रकारको रातो रंगको सुगन्धित काठ हो । महँगोमा बिक्री हुने भएकाले यसको तस्करी हुने गरेको छ । दक्षिण भारतको आन्ध्र प्रदेश, कर्णाटक र तमिलनाडुमा यसको घना जंगल रहेको छ । त्यहींबाट तस्करी भएर नेपालको अबैध बाटो हुँदै रक्तचन्दन चीनसम्म पुग्ने स्रोतको भनाई छ । नेपालमा सेतो चन्दनको मात्र बोट हुन्छ, रक्तचन्दन पाइँदैन ।

बिर्तामोडमा सडेगलेको शव फेला

झापा(प्रस)। झापाको बिर्तामोडमा सडेगलेको अवस्थामा एकजना पुरुषको शव भेटिएको छ । बिर्तामोडस्थित पूर्वपश्चिम राजमार्गको उत्तर हिरो मोटरसाइकल सोरुमको पूर्वपट्टि झाडीमा सडेगलेकोको अवस्थामा शव भेटिएको हो ।

आज बिहान अन्दाजी ११ बजे प्रहरीले शवबारे जानकारी पाएपछि घटनास्थल पुगेको थियो । शव सडेगलेकोले पहिचान भइनसकेको तथा घटनाबारे थप अनुसन्धान सुरु गरिएको झापा प्रहरीले जनाएको छ ।

इडन गार्डेनमा निर्वाचनबाट विद्यालय क्याप्टेन चयन

बिर्तामोड(प्रस) । बिर्तामोड ४ स्थित इडन गार्डेन स्कुलमा निर्वाचन प्रक्रियाबाट विद्यालय क्याप्टेन चयन गरिएको छ । विद्यालय संयोजक गीताराम आचार्यले प्रमुख निर्वाचन आयुक्त भएर शुक्रवार निर्वाचन गराएका थिए । त्यस्तै प्राइमरी इन्चार्ज रविन सापकोटा मतदान अधिकृत रहेका थिए । मतदानबाट कक्षा ९ का साम्योग पुन २०३ मतसहित विद्यालय क्याप्टेन निर्वाचित भएका छन् । उनको चुनाव चिन्ह पुस्तक रहेको थियो । उनका प्रतिष्पर्धी साहिन वेगमले ५८ मत प्राप्त गरेकी छन् । कक्षा ४ माथिका २८१ विद्यार्थीले मतदानमा भाग लिएका थिए । २० मत बदर भएको थियो । लोकतान्त्रिक प्रणालीमा चुनावको महत्व बुझाउँदै आङ्नो मौलिक हकलाई अनिवार्य प्रयोग गर्न सिकाउने, साथै सामाजिक विषयमा आवश्यक रहेकाले विद्यालयले निर्वाचन प्रणालीद्वारा विद्यालय क्याप्टेन छानेको सहायक प्रधानाध्यापक खेमराज आचार्यले बताएका छन् ।

मिडिया सम्मेलनद्वारा १० बुँदे घोषणापत्र जारी

बिर्तामोड(प्रस) । नेपाल पत्रकार महासंघ झापा शाखाको आयोजनामा संघीयतामा सञ्चारः नीति, अवस्था र चुनौती विषयक मिडिया सम्मेलन सम्पन्न भएको छ । १० बुँदे घोषणापत्र जारी गर्दै सम्मेलन सम्पन्न भएको हो ।

कनकाई नगरपालिकास्थित जामुनखाडी सिमसार तथा पर्यटकीय क्षेत्रमा शनिवार आयोजित मिडिया सम्मेलनमा संघीयतामा सञ्चारः नीति, अवस्था र चुनौतीसँगै डिजिटल पत्रकारिताः अवसर र चुनौती साथै पत्रकारिता र बिज्ञापनका बिषयमा समेत जानकारी गराइएको थियो ।

नेपाल पत्रकार महासंघका पूर्व केन्द्रीय अध्यक्ष शिव गाउँलेले सहजीकरण गरेको संघीयतामा सञ्चारः नीति, अवस्था र चुनौतीका बिषयमा कोशी प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्री लीलावल्भव अधिकारी, सूचना तथा प्रसारण बिभागका निर्देशक भरत गौतम, नेपाल पत्रकार महासंघका पूर्व केन्द्रीय अध्यक्ष धर्मेन्द्र झा, महासंघका बरिष्ठ उपाध्यक्ष रमेश बिष्ट, स्थानीय सरकार प्रमुख कनकाई नगरपालिकाका नगर प्रमुख राजेन्द्रकुमार पोखरेलले प्यानल डिस्कशन गरेका थिए ।

त्यस्तै डिजिटल पत्रकारिता अवसर र चुनौती बिषयमा बिज्ञ अरुण कार्की र पत्रकारिता र बिज्ञापनका बिषयमा बिज्ञापन बोर्ड नेपालका अध्यक्ष लक्ष्मण हुमागाईले प्रस्तुती दिएका थिए ।

मिडिया सम्मेलनले १० बुँदे घोषणापत्र जारी गरेको छ । सञ्चार नीतिमा उल्लेख भएअनुसार विकेन्द्रीत नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न, सम्मेलनमा श्रमजीवि पत्रकारिता ऐन पूर्ण कार्यान्वन, संघीयतालाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा बढ्दै गएको विकृति र गिर्दो आचरणलाई सुधार गर्न, प्रविधिको बढ्दो विकाससँगै धरासायी बन्दै गएको पत्रकारिता क्षेत्रलाई संस्थागत गर्नका लागि राज्य पक्षबाट सञ्चार नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न, सञ्चार नीतिमा उल्लेख भएको लैंगिक, भाषिक, भौगोलिक र जातीय प्रतिनिधित्व हुने गरी नीतिगत समावेशीतालाई स्थानीय तहसम्म कार्यान्वयन गर्न सम्मेलनले माग गरेको छ । महासंघ कोशी प्रदेश कोषाध्यक्ष बिमल लामिछानेको संयोजकत्वमा केशव भट्टराई, लीला अनमोल र सन्तोष शर्मा सदस्य रहेको गठित समितिले १० बुँदे घोषणापत्र जारी गरेको हो ।

त्यस्तै लोक कल्याणकारी विज्ञापनलाई पुनः परिभाषित गरी यसलाई बहुउपयोगी बनाउन, आम सञ्चार र पत्रकारिता क्षेत्रलाई विषय बनाएर अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरुलाई यसै क्षेत्रमा क्रियाशील बनाउने वातावरण सिर्जना गरी सञ्चार क्षेत्रमा आकर्षित गर्न, पत्रकार महिलाको पेशागत तथा भौतिक सुरक्षाका लागि विशेष प्याकेजको प्रबन्ध गर्न, सञ्चारमाध्यमको दर्ता, वर्गीकरण, विज्ञापन नीति, संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको अलग-अलग ऐन तत्काल ल्याउन र कार्यान्वयनका लागि र कनकाई नगरसहित समग्र झापाका पर्यटकीय क्षेत्रको प्रवर्धनसँगै पर्यटन पत्रकारितालाई जोड्न मागसहितको घोषणापत्र जारी गरिएको छ ।

महासंघ झापा शाखाका अध्यक्ष एकराज गिरीको अध्यक्षतामा भएको मिडिया सम्मेलनमा कोशी प्रदेशका आर्थिक मामिला तथा योजनामन्त्री रामबहादुर रानाको प्रमुख आतिथ्य रहेको थियो । कार्यक्रममा महासंघ कोशीका निवर्तमान अध्यक्ष बिक्रम लुइटेल, महासंघका कार्यबाहक अध्यक्ष लवदेव ढुङ्गानालगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । महासंघ झापा शाखाका उपाध्यक्ष केशव भट्टराईले स्वागत गरेको कार्यक्रमको सञ्चालन सचिव डिकेश लामाले गरेका थिए ।

श्री
ऋषिकेश
Ayurvedic Hair Oil
३५ जडिबुटीयुक्त
• कपाल झर्न नदिने
• नया कपाल उमार्ने
• सिल्की बनाउने
• चाया हटाउने
• टाउको चिलाउन रोक्ने
Free Home Delivery
Chemical free, no side effects
100% Natural
Price
Rs. 1500/-
Rs. 1050/-
Rishikesh Ayurvedic
Kathmandu, Nepal
Mobile/Whatsapp: 9810095900, 9844600332

कलाकार खरेललाई डि सिनेमा छाँयाछवि सम्मान

भद्रपुर(प्रस) । झापा सदरमुकाम भद्रपुरमा रहेर नेपाली गीत संगीतको क्षेत्रमा योगदान पुर्‍याइरहेका गायक तथा संगीतकार अर्जुन खरेललाई डि सिनेमा छाँयाछवि अवार्डबाट सम्मान गरिएको छ ।

काठमाण्डौमा नेपाल चलचित्र संघले आयोजना गरेको १५ औं डि सिनेमा छाँयाछवि नेसनल फिल्म अवार्ड २०८१ बाट खरेललाई राष्ट्रिय कला सम्मान गरिएको हो । भद्रपुर १० केन्द्रमोड निवासी खरेल एक दशकयता निरन्तर गीत संगीतको क्षेत्रमा क्रियाशील छन् । उनले आधुनिक, लोक पप र चलचित्रका दर्जनौ उत्कृष्ट गीत गायन तथा संगीत सिर्जना गरिसकेका छन् ।

सो कार्यक्रमको अवसरमा विभिन्न सम्मानहरु पनि प्रदान गरिएको थियो । २५ वर्षभन्दा लामो समयसम्म सेवा गरी सकेपछि प्रदान गरिने चलचित्रकर्मी रजत सम्मान यस पटक हाँस्य अभिनेता जीतु नेपाल र पार्श्व गायिका माण्डवी त्रिपाठीलाई प्रदान गरिएको थियो । सोही अवसरमा खासगरी रंग पत्रकारितामा दुई दशकभन्दा लामो समयदेखि कार्य गरिरहेका रंग पत्रकार मणिराज गौतमलाई १५हजार ५५५ रुपैयाँ राशिको छायाँछवि रंग पत्रकारिता पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

सोही अवसरमा छायाँछवि विशेष सम्मानद्वारा अभिनेता सविन श्रेष्ठ सम्मानित भएका थिए । कार्यक्रममा छायाँछवि कलाकार सम्मानबाट वरिष्ठ कलाकार शिवहरि नेपाल बैरागी, छायाँछवि संगीत सम्मानबाट रुद्रशेखर शर्मा, छायाँछवि प्रदर्शक सम्मानबाट दिप्रश शाक्य, छायाँछवि कलाकारिता योगदान सम्मानबाट रोशन श्रेष्ठ, छायाँछवि कला सम्मानबाट विराज विष्ट, छायाँछवि संगीत सम्मानबाट अर्जुन खरेल र छायाँछवि फोटोग्राफी सम्मानबाट च्याङ्बा लामा सम्मानित भएका थिए । १५ औं प्रिज्मा डि सिने अवार्डमा सांस्कृतिक प्रस्तुतीहरु पनि समेटिएको थियो । वरिष्ठ गायिका देवका वन्दना, गायिका माण्डवी त्रिपाठी, गायिका सहिमा श्रेष्ठले कार्यक्रममा गायन प्रस्तुती दिएका थिए भने अभिनेत्री पवित्रा आचार्य एवं मोडल प्रमिता राजघतानीले नृत्यमार्फत् मनोरञ्जन दिएका थिए । सोही अवसरमा हाँस्य कलाकार जीतु नेपालले आफ्नो हाँस्य प्रस्तुतीमार्फत् मनोरञ्जन दिलाएका थिए । कार्यक्रममा प्रथम अभिनेत्री भुवन चन्द, हाँस्य साम्राज्ञी बसुन्धरा भुषाल, मेलोडी किङ शम्भुजित बाँस्कोटा जस्ता मुर्धन्य व्यक्तिहरुको उपस्थिति थियो । सोही अवसरमा वरिष्ठ निर्माता छविराज ओझा, आवाजको दुनियाको साथी दिनेश डिसी, वरिष्ठ साहित्यकार दामोदर पुडासैनी किशोर, चलचित्र संघका अध्यक्ष नरेन्द्र महर्जन, प्राविधिक संघका अध्यक्ष पुष्कर लामा, नृत्य संघका अध्यक्ष जनक कार्की, चलचित्र पत्रकार संघका अध्यक्ष समिर बलामी, निर्देशक माधवराज खरेल, रंग पत्रकार एवं गीतकार सुमन वैरागीसहित विभिन्न विशिष्ट व्यक्तिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

गोली प्रहारबाट घाइते किशोरीलाई उपचार खर्च अभाव

झापा(प्रस) । गत वैशाख २१ मा दमकमा गोली प्रहारबाट गम्भीर घाइते भएकी किशोरी खर्च अभावले अस्पतालबाट डिस्चार्ज हुन सकेकी छैनन् ।

कक्षा १२ को परीक्षा दिएर निस्किदै गरेकी उनलाई सिरहाका अमितकुमार यादवले गोली प्रहार गरेका थिए।

गर्धनमा प्रहार गरिएको गोली उनको पेटमा लागेको थियो ।

गोलीको छर्रा लागेर उनको आन्द्रामा सात वटा प्वाल परेको थियो । स्थानीय लाइफलाइन अस्पतालमा उपचाररत उनलाई अस्पतालले दुई दिनअघि नै डिस्चार्ज दिएको थियो । उपचारका क्रममा करिब ६ लाख बिल भएको र उक्त रकम तिर्न नसक्दा उनी डिस्चार्ज हुनै नपाएकी हुन् ।

उनकी दिदीले ऋण गरेर करिब डेढ लाख अस्पताललाई बुझाएको र बाँकी रकम तिर्न असमर्थ भएको बताइन् ।

'उपचार खर्च तिर्न नसक्दा अस्पतालले बिदा दिएकै छैन', दिदीले दुःखेसो गरिन्,अब यत्रो पैसा कसरी तिर्ने थाहै छैन।'

दमकमा दिदीसँगै डेरा गरेर उनलाई करिब दुई वर्षअघि शिक्षक यादवले बलात्कार गरेको भन्दै जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा जाहेरी दिएकी थिइन् ।

जाहेरीपछि जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुरले उनीविरुद्ध पक्राउ पूर्जी जारी गरेको थियो । त्यसयता फरार उनले मुद्दा फिर्ता लिन नमान्दा एरिकालाई ज्यान मार्ने उद्देश्यले गोली प्रहार गरेको देखिन्छ । गोली प्रहारपछि फरार उनलाई अहिलेसम्म प्रहरीले पक्राउ गर्न नसकेको भन्दै परिवारले दुःख व्यक्त गरेको छ ।

हात्तीपाइले रोग विरूद्धको औषधी खुवाउने बारे बिर्तामोड नगरपालिकाको अत्यन्त जरूरी सूचना

यस बिर्तामोड नगरपालिका अन्तर्गतका १० वटै वडाहरूमा यही मिति २०८१ साल वैशाख १६ गतेदेखि हात्तीपाइले रोग विरूद्धको औषधी तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीद्वारा सेवन गराइने व्यहोरा सम्पूर्ण नगरबासीहरूमा जानकारी गराइन्छ । यो अभियान २०८१ वैशाख २५ गतेसम्म सञ्चालन हुने भएकोले उक्त औषधी आफूले सेवन गरी आफ्नो परिवारलाई समेत सेवन गराई जनस्वास्थ्य समस्याको रूपमा रहेको हात्तीपाइले रोगबाट हुने अपाङ्गताबाट बच्न तथा बचाउनु हुन सबैमा हार्दिक अनुरोध छ ।

हात्तीपाइले रोगका लक्षणहरू

- ज्वरो आउने
- शरीरमा कम्पन हुने
- लिम्फनलीहरू सुन्निने र रातो भई दुख्ने
- हातखुट्टामा निला धर्साहरू देखिने
- शरीरका विभिन्न भागमा गिर्खाहरू बढ्ने तथा पुरूषको अण्डकोष वरपर नसाहरू फुल्ने
- पुरूषमा अण्डकोष ठुलो भई हाइड्रोसिल हुने
- महिलामा यौनाङ्ग तथा स्तन सुनिने र दुख्ने
- खुट्टाहरू सुन्निएर हात्तीपाइले हुने
- पिसाब सेतो वा रातो आउने
- लामो समयसम्म सुख्खा खोकी लागिरहने
- दम बढ्ने तथा रगतमा इसिनोफिलिया बढ्ने आदि ।

दुई वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू, गर्भवती महिला तथा सात दिनभित्रका सुत्केरीहरू र ओच्छ्यान लागेका सिकिस्त बिरामीहरूबाहेक सबैले यस रोगबाट उत्पन्न हुने समस्याहरूबाट छुटकारा पाउन अनिवार्य रूपमा यो औषधी सेवन गर्न सकिने कुरा जानकारी गराइन्छ ।

बिर्तामोड नगरपालिका
स्वास्थ्य शाखा
झापा, कोशी प्रदेश, नेपाल

महोत्सवका आकर्षण

- चलचित्र प्रदर्शनी
- चलचित्र कार्यशाला
- चलचित्र-पर्यटनसम्बन्धी गोष्ठी
- सांस्कृतिक झाँकी

समुद्घाटन कार्यक्रम

मिति : २०८१ जेठ ६ गते
समय : दिउँसो २ बजे
स्थान : नयाँ बसपार्क, बिर्तामोड

व्यवस्थापक
नेपाल चलचित्रकर्मी संघ
कोशी प्रदेश, नेपाल (केन्द्रीय कार्यालय : बिर्तामोड, झापा)

आयोजक
आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय
विराटनगर, कोशी प्रदेश, नेपाल

अमल संस्कार र समृद्धिका लागि एनएमसी

नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

कर्पोरेट कार्यालय : मेचीनगर-६, काँकरभिट्टा, कोशी प्रदेश
प्रकाशित मितिः २०८१/२/७

गैरबैंकिङ सम्पत्ति (जग्गा) बिक्रीबारे ३५ दिने शिलबन्दी बोलपत्र आह्वान

यस संस्थाको नाममा दर्ता कायम रहेको तपसिलमा उल्लेखित गैरबैंकिङ सम्पत्ति जे जस्तो अवस्था र परिमाणमा छ सोही अवस्था र परिमाणमा गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रबाट बिक्री गरिने भएकाले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।तसर्थ उक्त सम्पत्ति खरिद गर्न इच्छुक व्यक्ति,फर्म,कम्पनी,संघ संस्थाहरुले निम्न लिखित शर्त बन्देजहरुको अधिनमा रही यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्र (उक्त दिन सार्वजनिक बिदा परेमा कार्यालय खुलेको दिन)भित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र पेस गर्नुहुन आह्वान गरिन्छ ।

तपसिल :

क्र.स.	जग्गाधनीको नाम	hUufsf] &]ufgr	कित्ता न.	क्षेत्रफल	न्युनतम मूल्य	GPS Coordinate
1	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	afxg*fO 4 u, afxg*fO 4 u	3550, 3552, 2965, 2967	0-0-5, 0-0-18, 0-0-5, 0-0-5	1600000	26.723139, 88.140585
2	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	k[jLgu< 5,	583	337.74	500000	26.492976, 88.059353
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	rf<kfg]9	1055	0-0-10	300000	26.617927, 87.973297
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	ebk<-9	86	85	350000	26.547195, 88.093303
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	gsnjGbf-*÷r	919	0-0-10	400000	26.652346, 88.151749
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	zlgZr<]8	6235, 6237	0-0-2.75 0-0-5.25	700000	26.673977, 87.995191
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	afxg8fO $	3475 3474 3477 3473	0-0-2 0-0-4 0-0-4 0-0-4.5	3600000	26.7267765, 88.1437836
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	zflGtgu/ (v	1185	0-6-6	900000	26.7800369, 88.0827909
	g]kfn axp@]Zolo ;xsf<L ;:yf ln=	kyl/of *	2629, 2397	1015.89	600000	26.4148902, 88.0080917

गैरबैंकिङ सम्पति बिक्री सम्बन्धी अन्य शर्त तथा बन्देजहरु :

1. बोलपत्र सम्बन्धी शर्त बन्देजसहितका बोलपत्र फारम-१ थान,सम्बन्धित घर/जग्गाको नक्साको प्रमाणित प्रतिलिपि-१ थान संस्थाको बचत तथा ऋण व्यवसायको प्रधान कार्यालय कर्जा विभाग,मेचीनगर-१३,चारआली,झापाबाट रु. १००० शुल्क तिरी प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
2. जग्गामा पुग्ने ठेगानाका लागि उल्लिखित न्एक ऋययचमष्लबतभगुगल वा अन्य सर्च इन्जिनमा टाइप गरी पत्ता लगाउन सकिनेछ ।
3. गैरबैंकिङ सम्पत्तिको विस्तृत जानकारीको लागि प्रधान कार्यालय प्रशासन विभागमा ढडछद्दटडढछटज्ञ मा सम्पर्क गर्न सकिनेछ ।
4. धितो सदर गर्नेले धितो हाल जे जस्तो अवस्थामा रहेको छ सोही अवस्थामा स्वीकार गर्नुपर्नेछ ।
5. बोलपत्रसँगै व्यक्तिको हकमा नागरिकताको प्रतिलिपि, फर्म,संघ संस्थाको हकमा दर्ता प्रमाणपत्र, कर चुक्ताको प्रमाणपत्र र निर्णयको आधिकारिक पत्र समावेश गर्नुपर्नेछ ।
6. बोलपत्र पेस गर्ने अन्तिम दिनको भोलिपल्ट दिनको १ बजे (उक्त दिन सार्वजनिक बिदा वा साप्ताहिक बिदा परेमा कार्यालय खुलेको दिन सोही समयमा) यस संस्थाको बचत तथा ऋण व्यवसाय प्रधान कार्यालय मेचीनगर-१३,चारआली,झापामा बोलपत्र खोलिने जानकारी गराइनेछ ।
7. बोलपत्र सदर हुनेले कबोल गरेको रकमको १० प्रतिशत रकम ३ दिनभित्र धरौटीबापत जम्मा गरि सक्नुपर्नेछ अन्यथा दोस्रो उच्चतम अङ्क कबोल गर्नेलाई अवसर प्रदान गरिनेछ ।
8. बोलपत्र सदर हुने व्यक्ति वा संस्थालाई जग्गा नामसारीका लागि संस्थाले १५ दिनको म्याद राखी संस्थाको तर्फबाट पत्रचार गरिनेछ, उक्त अवधिमा जग्गा नामसारीका लागि उपस्थित हुन नसकेमा धरौटी रकम जफत गरी दोस्रो उच्चतम अङ्क कबोल गर्नेलाई अवसर प्रदान गरिनेछ ।
9. प्राप्त बोलपत्र संस्थाले कुनै कारण नखुलाई अस्वीकार गर्नसक्नेछ ।
10. कबोल गरेको घरजग्गा सकार गरी लिनेले अचल सम्पत्तिको हक हस्तान्तरण, लाभकर,दाखिला खारेज गर्दा लाग्ने सम्पूर्ण शुल्क दस्तुर बापतको रकम स्वयमूले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
11. उल्लिखित सम्पत्ति लिइसकेपछि सोको सम्पूर्ण जवाफदेहिता स्वयम् खरिदकर्ताको हुनेछ । संस्थासँग पछि कुनै कैफियत देखाउन वा दाबी गर्ने पाइने छैन ।

प्रधान कार्यालय

पृथ्वी सबैको साझा घर हो । वन्यजन्तु तथा मानवको सहअस्तित्वमा जोड दिऔं । मानव हात्ती द्वन्दको अन्त्य गरौं ।

हात्तीबाट सुरक्षित रहन ध्यान दिनु पर्ने कुराहरुः

- हात्ती आएको थाहा पाउने वित्तिकै जतिसक्दो छिटो सुरक्षित स्थानमा जाने, हात्तीबाट टाढै रहने ।
- हात्ती देख्नासाथ हो-हल्ला नगर्ने, आगोले नहान्ने, पटका नपड्काउने ।
- खेतीबाली, अन्न र घर सम्पत्ती भन्दा पहिला मानिस सुरक्षित रहने ।
- हात्ती धपाउदा सामूहिक प्रयास तथा सुरक्षित दुरीको पालना गर्ने ।
- मदिरा जन्य पद्वार्थ, नुन, अन्न मानिस सुत्ने ठाउँ नजिक नराख्ने । साथै मदिराजन्य पद्वार्थको सेवन गरी रातको समयमा हिडडुल नगर्ने ।
- घर वरीपरी विजुली बत्ती बाल्ने वा शक्तिशाली टर्चको प्रयोग गर्ने ।
- विहान तथा साँझको मधुरो प्रकाश भएको वेला वा रातीको अध्यारोमा सकभर हिडडुल नगर्ने ।
- बच्चासँग भएको हात्ती र माद चढेको हात्ती बढी आक्रमक हुने भएकाले संयमता अपनाउने ।
- गाउँ बस्तीबाट हात्तीलाई भगाउनु परेमा हात्ती जाने बाटो छोड्ने, चारै तिरबाट घेरा नहाल्ने ।

याद राखौं, जंगली हात्ती नियन्त्रणको लागि विद्युतिय धराप थाप्नु दण्डनिय अपराध हो ।

थप जानकारीको लागिः

डिभिजन वन कार्यालय, झापाको फोन नं. ०२३-४५२०५३

रातीको समयमा वन क्षेत्रको बाटो हिड्दा विशेष सतर्कता अपनाउनुहोस ।

नव सञ्चार गृह प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा नव सञ्चार अफसेटमा मुद्रित । कार्यालय : भद्रपुर बस स्टेण्ड पश्चिम, गजुरमुखीटोल, बिर्तामोड (झापा) । फोन नं.: ०२३-५४३८२० । इमेल : pratidin65@gmail.com । अध्यक्ष : युवराज दाहाल । सम्पादक : इन्द्रसिंह राजवंशी

सम्पादकीय

नीति तथा कार्यक्रमप्रतिको आशा

नीति तथा कार्यक्रम बजेटको मार्गचित्र हो। बजेट कस्तो आउनेछ र सरकारले केलाई प्राथमिकता दिनेछ भन्ने नीति तथा कार्यक्रमबाट प्रस्ट हुन्छ। त्यसैमा आधारित रहेर बजेट ल्याउने संसदीय लोकतन्त्रको विशेषता हो।

तर नेपालमा यो फगत परम्पराको एउटा बिँडोमात्रै हुँदै आएको पनि सत्य हो। मंगलबार राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले संसद्को दुवै सदनलाई सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सुनाए। थोरै नयाँ र आशा पनि जगाउने गरी यसपालिको नीति तथा कार्यक्रम आएको छ। सरकारको प्रस्ट नीति छ–कृषिलाई प्राथमिकता र कृषिमा लगानीको दशक घोषणा। आउँदो आर्थिक वर्षको बजेट ल्याउँदा सरकारले सबैभन्दा प्राथमिकताका साथ सम्बोधन गर्नुपर्ने भनेको अर्थतन्त्रको समस्या हो। मन्दी छाएको अर्थतन्त्र उकास्न नसके सरकारका कुनै पनि लक्ष्य पूरा हुँदैनन्, समृद्धि हासिल हुनु त परै हुन्छ। सरकारले कृषि, ऊर्जा,

पर्यटन, उत्पादन र रोजगारीलगायतलाई प्राथमिकतामा राखेको छ भने जसरी नै प्राथमिकताका साथ नीति कार्यान्वयन हुनुपर्छ। अनुभवले शंका जन्माउँछ। पहिलापहिलाकै नीतिहरूको जेरोक्स कपीका रूपमा दोहोरिने नीतिबाट केही मुक्त हुनु यसपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमको विशेषता हो। तर गरिएका घोषणालाई बजेट कति पर्छ र कसरी कार्यान्वयन हुन्छ भन्ने नै मुख्य चुनौती हो।

संघीयताकै सग्लो कार्यान्वयन भइसकेको छैन। संविधान कार्यान्वयनमा अझै नीतिगत अल्झन छन्। सरकारले संघीयताको सबलीकरण भनेको छ। तिनै नीतिगत अल्झन हटाउने र आवश्यक कानुन तर्जुमा गर्ने सरकारको प्राथमिकता हुनुपर्छ। अर्थतन्त्रको सुधार र पुनरुत्थान गर्न आवश्यक भनेको उत्पादकत्व वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, सुशासन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार र भ्रष्टाचार नियन्त्रण हो। त्यति हुँदा नै बजार उकासिने विश्वास गर्न सकिन्छ। नागरिक मनोबल उचो पार्ने गरी अर्थात् जनताले महसुस गर्ने गरी जुन परिवर्तन आवश्यक छ, त्यसैको प्रतीक्षा अहिले गरिएको छ।

सरकारले खास महत्वाकांक्षा नराखी धरातलीय यथार्थसँग जोडिन प्रयास गर्नु पनि नीति तथा कार्यक्रमको विशेषता हो। फेरि पनि यसको कार्यान्वयनका खातिर आवश्यक बजेट विनियोजन हुन सक्नुपर्छ। होइन भने काम कुरो एकातिर कुम्लो बोकी ठिमीतिर नै हुन्छ र देशले सुख पाउँदैन।

Pratidin National Daily
प्रतिदिन

तपाई जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईसँगै
ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि
लगइन गर्नुहोस
www.pratidindaily.com

अब पालो संस्कृत विश्वविद्यालयको

• डा. शान्तिकृष्ण अधिकारी

नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको अवस्था अहिले जे जस्तो छ त्यसभन्दा धेरै फरक हुन सक्थ्यो । संस्कृत विश्वविद्यालयका उत्पादनको गुणस्तर जस्तो छ त्योभन्दा उपल्लो बनाउन त्यति धेरै कठिन थिएन। हाम्रा प्राचीन ज्ञानको पठनपाठन गर्दै/ गराउँदै हाम्रा धर्म, संस्कृति, परम्पराको संरक्षण-संवर्धन गर्ने र पूर्वीय ज्ञान परम्पराको अभिवर्धन गर्ने उद्देश्यले विसं २०४३ मा स्थापित यो विश्वविद्यालयको मर्यादा समाजमा अहिले जे जस्तो अवस्थामा छ त्योभन्दा निकै भिन्न हुन सक्थ्यो । संस्कृत विश्वविद्यालय अन्तर्गतका विद्यापीठको भौतिक अवस्था जस्तो छ त्योभन्दा आकर्षक बनाउन सकिन्थ्यो तर विविध अव्यवस्थाले मुलुक र समाजले चाहे जस्तो संस्था बन्न संस्कृत विश्वविद्यालय सकिरहेको छैन । जेनतेन आफ्ना उद्देश्य पूरा गर्दै समाजको मागलाई धान्न मात्रै सफल भइरहेको छ ।

अन्य विश्वविद्यालयलाई लागेको आरोप जस्तै यो विश्वविद्यालय पनि दलीयकरणबाट मुक्त छैन । प्राध्यापकको राजनीतिक आस्था हुनु बेग्लै कुरा हो । कर्मचारीको कुनै विचारप्रति झुकाव हुनु असामान्य होइन । विद्यार्थीले लोकतन्त्र संस्थागत एवं सुदृढ तुल्याउन कुनै राजनीतिक सिद्धान्तको अनुसरण गर्नुलाई अन्यथा मान्न हुँदैन । राजनीतिक दलले विश्वविद्यालयका यिनै अंशियारलाई आफ्नो मातहतमा राखेर विश्वविद्यालयलाई नै दलीय प्रभावमा राख्न गर्ने क्रियाकलापले विश्वविद्यालयलाई ध्वस्त बनाउँदै लगेको छ। आस्थामाथि बन्देज होइन कि दलहरूको क्रिडामैदान बन्न कदापि दिन नहुने हो तर विश्वविद्यालयका अङ्ग त्यसबाट मुक्त हुन नसक्दा प्रभावित हुन पुगेका हुन् । विश्वविद्यालयको पदाधिकारी हुन कुनै न कुनै दलको सदस्य बन्नैपर्ने बाध्यता सिर्जना गरिएको हुँदा यस्तो अवस्था आएको हो ।

विश्वविद्यालयमा कक्षाभन्दा बढी हडताल हुँदा आमनागरिक वाक्क भएका थिए । विश्वविद्यालयका पदाधिकारी आफ्नो कुर्सीमा भन्दा बढी नेताका दैलामा देखिँदा जनता दिक्क थिए । कक्षाकोठमा प्रवेश गर्नेहरू किनारा लाग्दै जाँदा र राजनीतिक दलको झन्डा बोकेर हिँड्नेहरूले भागबन्डाका आधारमा अवसर प्राप्त गर्नाले विश्वविद्यालयका गतिविधि नै उद्देश्यविपरीत सञ्चालन हुन थालेका थिए। विद्यार्थी नेता विश्वविद्यालयको पठनपाठन सुधार्नभन्दा बढी वैयक्तिक र निहित साङ्गठनिक स्वार्थ पूरा गर्न केन्द्रित हुँदा नेपालको उच्चशिक्षा तहसनहस भइसकेको थियो । अनुसन्धानमा तल्लीन हुनेहरूले भन्दा आन्दोलनमा रमाउनेले प्राथमिकता पाउँदा नेपालका विश्वविद्यालयमा भर्ना हुनभन्दा विदेशतिर पलायन हुन नै युवाले उपयुक्त ठान्न थालेका थिए।

यही परिवेशले सर्वसाधारणमा आक्रोश बढाउँदै लगेर विश्वविद्यालयमा हुने गरेको राजनीतिक दलको हस्तक्षेपका विरुद्धमा व्यापक आवाज उठेका कारण पदाधिकारी चयनका लागि नयाँ प्रक्रिया आरम्भ हुन पुगेको हो । जनताको त्यही आक्रोशलाई मत्थर पार्नु पर्ने र सरकारले समेत विश्वविद्यालय सुधार गर्नुपर्ने महसुस गरेकाले नेपाली कांग्रेस, नेकपा माओवादी केन्द्रलगायतका दलको अघिल्लो संयुक्त सरकार हुँदा प्रतिस्पर्धामार्फत योग्य व्यक्ति चयन गर्ने परिपाटी बसाल्ने प्रयास भएको हो। सोही प्रक्रियालाई वर्तमान सरकारले पनि निरन्तरता दिएको छ । यही प्रक्रियामा पनि नियुक्त गर्ने कुलपति र सिफारिस समितिमा रहने व्यक्ति राजनीतिक दलकै निकट हुने भएकाले पूर्णतः विवादमुक्त हुन सकेको त छैन तर पनि केही आशा भने जगाएको छ। विगतका अनुभवबाट पहिला लागेका आरोपबाट मुक्त हुन सरकारले अबका दिनमा प्रयास गर्नु पर्छ।

नेपालको उच्चशिक्षा प्रदायक संस्थालाई दलीयकरणबाट मुक्त पार्ने योजना अनुसार विज्ञापनमार्फत प्रस्ताव आह्वान गरी प्रतिस्पर्धाका आधारमा उपकुलपतिलगायत पदाधिकारीको पदपूर्ति गर्ने प्रक्रिया आरम्भ भइसकेको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालय, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय र सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालयमा उपकुलपति नियुक्त गर्दा योग्यताको आधारमा छनोट गरी विश्वविद्यालय सुधार्ने प्रयास गरिएको छ। त्रिविमा शिक्षाध्यक्ष र रजिष्ट्रारका लागि उपकुलपतिले त्यही प्रक्रिया अपनाई उपयुक्त व्यक्ति चयन गर्दै कुलपतिसमक्ष सिफारिस गरी नियुक्तिसमेत गरी सकिएको छ । त्रिविकै सेवा आयोगका सदस्यका लागि समेत सोही प्रक्रिया अपनाइएको छ । सदस्यको नियुक्ति निकट भविष्यमै हुने छ । सम्भवतः उपकुलपति नियुक्त भइसकेका अन्य विश्वविद्यालयमा समेत बाँकी पदका लागि त्यसै गरिने छ ।

अब पालो नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको आएको छ । यो विश्वविद्यालयको सेवा आयोगको अध्यक्षको समयावधि भर्खरै समाप्त भएको छ भने सदस्यको अबका केही हप्तामा नै सकिने छ । चार महिनापछि उपकुलपति पद रिक्त हुने छ भने केही अन्तरालमा अन्य पद पनि खाली हुने छन् । यही समयको सेरोफेरोमा पोखरा विश्वविद्यालयमा पनि उपकुलपति पद रिक्त हुने छ । सेवा आयोगका अध्यक्ष चयनका लागि सिफारिस समिति गठन भइसकेको हल्ला बाहिर आएको थियो तर यो समितिले अहिलेसम्म चयन प्रक्रियालाई अगाडि बढाएको छैन । निश्चय नै संस्कृत विश्वविद्यालयमा पनि पदाधिकारी चयन गर्दा त्रिविलगायतका अन्य विश्वविद्यालयमा अपनाइएका प्रक्रिया नै अवलम्बन गरिने छ भन्ने शिक्षा क्षेत्रप्रति चासो राख्नेहरूले ठानेका छन् । लाइन लागेर विश्वविद्यालयको पदाधिकारीमा दरखास्त दर्ता गर्न जाँदा अपमानबोध नभएको पनि होइन तर प्रक्रिया निर्धारण भइसकेपछि विश्वविद्यालय सुधार गर्ने योजना भएकाहरूले यसैलाई स्वीकार गर्नै पर्छ ।

विद्यार्थी संख्या, प्राध्यापक एवं कर्मचारीको संख्या, विद्यापीठको संख्या र यसमा पठनपाठन हुने विषयका दृष्टिले संस्कृत विश्वविद्यालय चिटिक्कको र महत्वपूर्ण संस्था हो । यो विश्वविद्यालयलाई उदाहरणीय बनाउन कुनै कठिनाइ छैन तर पदाधिकारीमा रहने गरेको दलीय स्वार्थ र दलीय भागबण्डाबाट नियुक्त पदाधिकारीको अयोग्यताका कारण अपेक्षाकृत गति लिन सकेको छैन । गर्नुपर्ने काम र गरेका कामको परिणामका बारेमा समेत अनभिज्ञ र विश्वविद्यालयबाट प्राप्त सुविधाको अपमान गर्न रत्तिभर नहिच्किचाउने पदाधिकारी बहाल हुँदै जाँदा यो विश्वविद्यालयले अनावश्यक रूपमा समाजको आक्षेप बेहोर्नु परिरहेको छ । नयाँ प्रक्रियाबाट पदाधिकारी आउँदा केही सुधार हुन्छ कि हुँदैन भन्ने हेर्न चाहिँ भविष्य नै कुर्नु पर्ने भएको छ ।

सानो भएका कारण सबै प्राध्यापकले सबैलाई चिन्ने, कर्मचारीले कर्मचारीलाई र पदाधिकारीले सबैलाई नजिकबाट जान्ने मौका पाउने गरेका छन् । यो अवसरलाई विश्वविद्यालयको उन्नतिमा केन्द्रित गर्नुपर्नेमा दलीय स्वार्थसिद्धिको माध्यम बनाइने गरिएकाले समस्या उत्पन्न भएको हो । सानो भएकाले एउटा परिवारको स्वरूप दिने प्रयास गर्नुपर्नेमा दलीय आबद्धता हेरी कसैलाई काखा र पाखा पार्ने प्रवृत्ति मौलाउँदै जाँदा सङ्कट बढ्दै गएकोमा कसैले आपत्ति जनाउन पर्दैन । त्यसैको अन्त्य आवश्यक थियो तर अबको नयाँ प्रक्रियाबाट आउने पदाधिकारीका दृष्टिकोण कस्तो हुने हो अहिल्यै भन्न सकिन्न । आवरणमा प्रतिस्पर्धालाई राखेर उही पुरानै परम्परालाई निरन्तरता दिइयो भने त्यसले परिवर्तन ल्याउन सकिन्न । नियुक्त गर्ने पदाधिकारी निष्पक्ष हुने र आफ्नो जीविका धान्न योगदान गर्ने विश्वविद्यालयलाई मातृवत् ठानेर प्राध्यापक एवं कर्मचारी संस्थाप्रति प्रतिबद्ध हुने हो भने उज्ज्वल भविष्यको कल्पना गर्न सकिन्छ ।

विगत हेरेर पनि विश्वविद्यालयको दुर्दशा हुनुका कारण आकलन गर्न सकिन्छ । दीक्षान्त समारोह १२ वर्षसम्म नहुने र १२ औँ वर्षमा दीक्षान्त आयोजना भएपछि अर्को १२ वर्ष विद्यार्थीले कुर्नु परिरहेको छ। गत वर्ष दीक्षान्त समारोह भएको थियो तर अब कहिले हुने कसैले भन्न सक्दैन । अन्य विश्वविद्यालयले बर्सेनि गरेको देखेर संस्कृत विश्वविद्यालयका पदाधिकारीले पाठ सिक्न सकेका छैनन् । प्राध्यापक तथा कर्मचारीको पदोन्नतिका लागि पाँच वर्षमा एक पटक मात्र विज्ञापन गरिन्छ भने उनीहरूलाई उच्च मनोबलका साथ काम गर्ने वातावरण निश्चय नै हुँदैन । अझ त्यसमाथि कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा पदाधिकारीले खेल खेलेर पदोन्नति हुनेलाई झार्ने र हुनै नसक्नेलाई अगाडि बढाउने हो भने त त्यसको असर मापन गर्नै सकिन्न ।

वाल्मीकि विद्यापीठको स्वरूप अहिले फेरिएको छ। विश्वविद्यालयबाट प्राप्त सीमित स्रोत र अन्य बाह्य स्रोतमार्फत विद्यापीठ भवन सिँगार्ने काम भएको छ। वाल्मीकि विद्यापीठ जस्तै पुरानो संरचनालाई मर्मत एवं रंगरोगन गरेर अन्य विद्यापीठलाई समेत आकर्षक बनाउन सकिन्छ । सरकारले छुट्याएको बजेटसमेत विद्यापीठलाई विश्वविद्यालयले उपलब्ध नगराउँदा समस्या उत्पन्न हुने गरेको छ । उदाहरणका रूपमा वाल्मीकि विद्यापीठकै प्रसङ्गलाई लिन सकिन्छ। विसं २०७२ को भुइँचालोले धुलो बनाएको पुस्तकालय पुनर्निर्माणका लागि २०८०-८१ मा सरकारले डेढ करोडको बजेट विनियोजन गरेको थियो । के कारणले हो विश्वविद्यालयले अहिलेसम्म उक्त बजेट स्वीकार गरेकै छैन। विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले बारम्बार पैसा लैजान पत्राचार गरेको छ तर पुस्तकालय बनाउने उक्त पैसा विश्वविद्यालय लैजानै चाहँदैन।

वाल्मीकि विद्यापीठले नयाँ भवन बनाउन चाहेको छ तर विश्वविद्यालयका पदाधिकारी पुनर्निर्माण भनिएकाले नयाँ भवन बनाउन मिल्दैन भन्दै अत्तो थापिरहेका छन् । पुरानैलाई मर्मतसम्भार गर्न उक्त बजेट दिएको भए शीर्षकमा मर्मत या जीर्णोद्धार लेखिन्थ्यो । नयाँ बनाउन नै पुनर्निर्माण लेखिएको हो । नेपाली बृहत् शब्दकोश हेर्ने हो भने पुनर्निर्माण भनेको बिग्रेको, भत्केको वस्तुलाई फेरि बनाउने काम हो ।
त्यही कोशमा एकपल्ट निर्मित कुनै वस्तुको फेरि निर्माण गर्ने कामलाई पुनर्निर्माण भनिएको छ। यही व्याख्याले उक्त बजेटले वाल्मीकि विद्यापीठले नयाँ पुस्तकालय भवन बनाउन सक्थ्यो तर त्यो अवसर लगभग गुम्न थालेको छ। यो कुरा पक्कै विद्वान् पदाधिकारीले नबुझेर होइन, उक्त बजेट नस्वीकार्नुमा अन्य कुनै कारण छ कि भन्ने शङ्का उब्जाएको छ । यस्तै प्रवृत्ति विश्वविद्यालयहरूमा देखिँदै जाँदा आज उपकुलपति पदका लागि प्राध्यापकले लाइन लागेर दरखास्त हाल्नु पर्ने भएको छ। हेरौँ, नयाँ प्रक्रियाबाट आएकाहरूले चार वर्षमा यसमा परिवर्तन ल्याउँछन् कि ल्याउँदैनन् ?

कानुन व्यवसायीको धर्म

• रामनारायण विडारी

नेपालको संविधान लागु भएको आठ वर्ष नाघिसकेको छ । यसका सकारात्मक र नकारात्मक पक्षबारे सरोकारवाला र विश्लेषकले व्यापक अन्तरक्रिया थालेका छन्। संविधान दुई पटक संशोधन भइसकेको छ। दोस्रो संशोधन बाध्यात्मक परिस्थितिले गर्दा गर्नुपरेको हो । भारतले नेपालको भूभाग आफ्नो नक्साभित्र हालेपछि नेपालले सो भूभाग आफ्नै नक्सामा हाल्न संविधान संशोधन भएको थियो ।

पहिलो संशोधन समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तलाई अझ फराकिलो पार्न, खास गरी तराई मधेशका राजनीतिक दलको पहलमा संशोधन गर्न सबै राजी भएका थिए। अहिले केही मानिस र दलका व्यक्ति वा नेता संविधान संशोधनका बारेमा चर्चा गरिरहेका छन् । केही मानिस संविधानको अध्ययन गरी आवश्यक संशोधन गर्न एक उच्चस्तरीय संविधान आयोग वा समिति गठन गर्नुपर्ने विषय उठाइरहेका छन् । केही नेता यसो गर्दा संविधानमा फेरि हामी केही वर्ष अलमलिन सक्छौँ। तसर्थ अहिले संविधान कार्यान्वयनको चरण हो, त्यतातिर लाग्नु पर्छ, संशोधनतिर होइन, यसले झन् समस्या बल्झिन्छ भनिरहेका छन् ।

संविधानले धारा ५४ मा संसद्मा संविधानको प्रगतिशील कार्यान्वयन भए/नभएका बारे अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्न संघीय संसद्को एक समिति रहने व्यवस्था गरेको छ । यसमा संसदीय समितिले मुलुकको चौतर्फी अवस्था हेरेर विज्ञहरूसमेत रहने गरी कार्य गर्नुपर्ने थियो तर सो काम हुन सकेको छैन । संविधानमा केही प्रावधान प्राविधिक रूपमा संशोधन गर्नुपर्ने छ । केही प्रावधान व्याकरणीय दृष्टिबाट मिलाउनुपर्ने छ। केही प्रावधानमा विषयमै प्रवेश नै गर्नुपर्ने छ । संविधानका मूलभूत कुरा संशोधन गर्न त अहिले आवश्यक छैन तर सबै अङ्गलाई प्रभावकारी र गतिशील बनाउन भने केही विषयगत कुरामा पनि संशोधन आवश्यक छ ।

संविधान जारी गर्दा न्यायपालिकाका बारेमा धेरै छलफल भएन । देशका राजनीतिक दल र यसका नेता राज्यको शक्ति बाँडफाँट र संरचनामा नै बढी अल्मलिए । न्यायपालिकालाई एकीकृत नाम दिएर केन्द्रीकृत नै गरिराखे । जसको कारण न्यायमा साधारण जनताको सहज पहुँच भएन। वडाबासीले वडामा नै न्याय पाउनुपर्ने हो। उनीहरूलाई एकै पटक जिल्ला अदालत धाउनुपर्ने भयो। जसको कारण अन्याय खपेर नै बस्न बाध्य भए। अमेरिका जस्तो विकसित राज्यमा घुम्ती अदालत छन् । हामीले पनि संविधानको धारा १२७ को उपधारा २ मा स्थानीय स्तरमा पनि विभिन्न निकाय गठन गरेर न्याय प्रदान गर्न सकिने प्रावधान राखेका छौँ । यसको मतलब स्थानीय तह न्यायिक निकाय मात्र हैन, कानुन बनाएर वैकल्पिक उपाय अवलम्बन गर्न सक्छौँ तर यतापट्टि कसैको ध्यान गएको छैन ।

उच्च अदालतलाई अभिलेख अदालतका रूपमा विकसित गर्न सक्छौँ । अधिकार सम्पन्न उच्च अदालत बनाउन सक्छौँ तर त्यो पनि गरेनौँ । न्यायाधीश नियुक्ति गर्दा आफन्त र कानुनी पेसा नचलेका लोक सेवा आयोग वा न्याय सेवा आयोगमा प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्नेलाई न्यायाधीश बनाउन थाल्यौँ । जसका कारण उच्च अदालत प्रभावकारी हुन सकिरहेको भान जनतामा पर्न गएको छैन। यो रोग २०४८ बाटै सुरु भएको हो। त्यसभन्दा अगाडिको कुरा चर्चा गर्न अहिले आवश्यक छैन । २०४८ पछिको कुरा जनताले वा न्यायको हक खोज्नेले न्याय सरल तरिकाबाट पाएको महसुस छैन ।

स्थानीय तहमा चलेको न्यायिक समिति सामान्यतः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन अन्तर्गत राजनीतिक संयन्त्रबाट बनेकाले यसले सामान्य कुरा मात्र हेर्ने गरेको छ । मेलमिलापतिर पनि जोड दिएको छ । यसलाई राजनीतिक पूर्वाग्रही भएर पनि हेरेको देखिन्छ । तसर्थ मुद्दा नै हेर्न सक्ने न्यायिक निकाय स्थानीय वा वडा स्तरमा वा घुम्ती अदालतसमेत चलाउन सकिने गरी कानुन बनाउन सकिन्छ । यसै गरी संसदीय सुनुवाइलाई बढी प्रभावकारी बनाउन आवश्यक छ । हुन त एकथरीले संसदीय सुनुवाइ आवश्यक छैन भन्ने तर्क गरिरहेको देखिन्छ । यो उनीहरूको सामन्ती संस्कार हो ।

संसदीय सुनुवाइ जवाफदेहीको सिद्धान्त अन्तर्गत छ। न्यायाधीश जनताप्रति उत्तरदायी हुनु पर्छ। संविधानप्रति उत्तरदायी हुनु पर्छ। नत्र न्यायिक अराजकता हुन गई लोकतन्त्र नै धरापमा पर्छ। अराजकता निरङ्कुशता कुनै पनि अङ्गमा हुनु हुँदैन। संसदीय सुनुवाइ मन नपराउनेहरूले यसलाई निस्तेज पार्न संघीय संसद्का नियमावली बनाई संविधानलाई साँघुर्‍याएका छन् । संघीय संसद्को नियमावलीले संसदीय सुनुवाइलाई अझ प्रभावकारी बनाउनुपर्नेमा त्यसलाई देखाउने दाँत जस्तो बनाएका छन्। तसर्थ यो प्राविधिक कुरा सच्याउनु पर्छ। संवैधानिक परिषद् वा न्याय परिषद्का व्यक्तिले राज्यको पदलाई लेनदेन सट्टापट्टा गरेर भागबन्डा गर्न सक्छन्, जुन विषयको मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन छ। यसलाई नियन्त्रण गर्ने अस्त्र नै संसदीय सुनुवाइ हो । यसलाई सक्रिय बनाउनुपर्ने दायित्व संसद्को हो तर संसद् दलीय नेतृत्वको साँघुरो घेरामा छ। सांसद सबै कुरामा निर्देशनमा चल्ने परिस्थितिको विकास हुँदै छ। सबै विषयमा निर्देशन हुनु हुँदैन। निर्देशन दिने संसद्का समिति छन् । जुन कुरा राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐनमा उल्लेख छ। तसर्थ संसदीय सुनुवाइलाई नियमावली संशोधन गरेर प्रभावकारी बनाऔँ ।

महाभियोग संसद्को एक मात्र अधिकार हो। यो अधिकारमा अरू कसैले हस्तक्षेप गर्न पाइँदैन। महाभियोग दुरुपयोग भयो भने पनि संसद्ले नै नियन्त्रण गर्ने हो । अदालतको विषय यो होइन । अहिले अदालतबाट महाभियोगलाई हस्तक्षेप गरेर पङ्गु बनाइएको छ। महाभियोगका बारेमा अदालत हैन संसद् नै अन्तिम निर्णायक हो । यस विषयमा पनि संसद् नै चनाखो हुनुपर्ने हो। संसद्ले कसलाई महाभियोग लगाउने, कसरी लगाउने यो उसको विषय हो। सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशलाई कहीँकतै उजुर गर्ने ठाउँ छैन, निगरानी गर्ने निकाय छैन, यस्तोमा यही महाभियोग मात्र हो। मातहतका अदालतलाई न्यायपरिषद्ले छानबिन र निगरानी गर्छ । यसमा पनि राजनीतिक दल कमजोर भएको देखिन्छ ।

संविधानको प्रावधान अनुसार महाभियोग प्रभावकारी छैन। यसलाई अदालतले हस्तक्षेप गरेर कमजोर बनाइदिएको छ । राजनीतिक दल वा संसद् पनि यस विषयमा अलमलमा छन्। यो प्रभावकारी उपचार हो। राज्यका ठुला पदाधिकारीलाई कानुनबमोजिम काममा लगाउने व्यवस्था । महाभियोग प्रस्तावमा सांसदलाई ह्विप नलाग्ने स्पष्ट व्यवस्था हुनु पर्छ। यसलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्ने छ।
उच्च अदालतलाई अभिलेख अदालत बनाउन संविधान नै संशोधन गर्नुपर्ने हुन्छ। यसतर्फ सरोकारवालाको ध्यान जाओस् । सर्वोच्च अदालतमा जनताका मुद्दा असरल्ल परेका छन्। राजनीतिक मुद्दा बढ्दो छ। खात लागेर बसेका छन् । संवैधानिक निकायका नियुक्ति बेवारिस भएको छ । नियुक्ति पाउनेहरू सधैँ दोधारे मानसिकताका छन् । नियुक्ति गलत हो भने गलत मान्छेले कार्य गर्दैछन् । यस्तो मुद्दा हाम्रो अदालत हेर्न नै चाहँदैन भने जस्तो गरी ढिलाइ भइरहेको छ। तसर्थ संवैधानिक अदालतको आवश्यकता देखिएको छ । संवैधानिक इजलास प्रभावकारी नदेखिएको मात्र हैन, जनताका मुद्दा असरल्ल परेका छन् ।

प्रधान न्यायाधीशलाई कुनै पनि कार्यकारिणी काम दिन हुँदैन । उसको कार्य न्याय सम्पादनमा सीमित गरिनु पर्छ। न्याय प्रशासन हेर्ने पनि उसको कार्य होइन। न्याय सम्पादन गर्ने र सोका लागि न्यायिक सिद्धान्त बनाउन मात्र उसलाई सीमित गरिनु पर्छ। न्यायपरिषद्मा पनि न्यायाधीश राखिनु हुँदैन । विधिवेत्ता

❖ बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

बैङ्क खाता रोक्का तथा फुकुवा गर्नेसम्बन्धी कानुन बन्दै

झापा(प्रस) । बैङ्क खाता रोक्का तथा फुकुवा गर्नेसम्बन्धी व्यवस्थालाई थप स्पष्ट, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्न नेपाल राष्ट्र बैङ्कले मस्यौदा तयार गरेको छ ।

राष्ट्र बैङ्कले 'बैङ्क खाता रोक्का तथा फुकुवासम्बन्धी विनियमावली २०८१' तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने तयारीमा जुटेको छ । विनियमावलीको मस्यौदा सार्वजनिक गर्दै राष्ट्र बैङ्कले कार्यान्वयनमा ल्याउनु अगाडि सरोकारवालासँग आवश्यक राय सुझाव मागेको छ ।

राष्ट्र बैङ्कले तयार गरेको मस्यौदामा भनिएको छ, बैङ्क खाता रोक्का राख्न तथा रोक्का रहेका बैङ्क खाता फुकुवा गर्नेसम्बन्धी व्यवस्थालाई थप स्पष्ट, पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन बाञ्छनीय भएकाले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ११० को प्रयोजनका लागि नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन २०५८ को दफा ११० को उपदफा (२) को खण्ड (ण) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो विनियमावली तर्जुमा गरी लागु गरिएको हो ।

बैङ्क खाता रोक्का तथा फुकुवासम्बन्धी विनियमावली २०८१ को मस्यौदा अनुसार खाता रोक्कालाई सम्पूर्ण खाता रोक्का, निश्चित खाता रोक्का र आंशिक खाता रोक्का गरी तीन भागमा विभाजन गरिएको छ ।

सम्पूर्ण खाता रोक्कामा कुनै पनि खाताबाट रकम झिक्न वा कुनै माध्यमले कोही कसैलाई भुक्तानी दिन नसक्ने व्यवस्था गरिएको छ भने निश्चित खाता रोक्कामा निश्चित खाताबाट रकम झिक्न वा कुनै माध्यमले कोही कसैलाई भुक्तानी दिन नसक्ने व्यवस्था गरिएको छ । त्यस्तै आंशिक खाता रोक्कामा खातामा रहेको रकममध्ये निश्चित रकम मात्र रोक्का रहने र खातावालाले बाँकी रकम यथावत् रूपमा प्रयोग गर्न सक्ने मस्यौदामा उल्लेख गरिएको छ । खाता रोक्का गर्ने अधिकार राष्ट्र बैङ्कको बैङ्क तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागलाई हुने मस्यौदामा उल्लेख छ । विभागका कार्यकारी निर्देशकले तोकेको अधिकार प्राप्त अधिकृतस्तरका कर्मचारीले सोसम्बन्धी निर्देशन दिन सक्ने छन् भने सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाका अधिकार प्राप्त अधिकारीले निवेदन दिएको अवस्थामा खाता फुकुवा हुने व्यवस्था मस्यौदामा गरिएको छ ।

खाता रोक्का गर्नका लागि अधिकार प्राप्त अधिकारीले कानुनको व्यवस्था अनुसार स्पष्ट उल्लेख गरी खाता रोक्का गर्नुको कारण र खातावालाको नागरिकता, पासपोर्ट, राष्ट्रिय परिचयपत्र वा अन्य नेपाल सरकारले जारी गरेको परिचय खुल्ने आधिकारिक विवरण तथा तीनपुस्ते विवरण खुलाई लिखित रूपमा राष्ट्र बैङ्कसमक्ष अनुरोध गरेमा इजाजतपत्र संस्थालाई अविलम्ब खाता रोक्का गर्न निर्देशन दिने व्यवस्था मस्यौदामा छ ।

कानुनी व्यक्तिको हकमा भने खाता रोक्का गर्नुको स्पष्ट कारण, फर्म, कम्पनी तथा संस्थाको खाता रोक्का गर्नुपर्दा खातावालाको आधिकारिक नाम, ठेगाना, दर्ता नम्बर र स्थायी लेखा नम्बर अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नुपर्ने छ । यस्तै कुनै निश्चित खाता मात्र रोक्का राख्नुपर्ने अवस्थामा भने रोक्का राख्नुपर्ने खाताको खाता नम्बर र खाता रहेको बैङ्कको विवरण अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नुपर्ने मस्यौदामा उल्लेख छ ।

खडेरीले पानीको स्रोत सुक्दै, वन्यजन्तु समस्यामा

झापा(प्रस) । राष्ट्रिय निकुञ्जमा पानीका स्रोत सुक्दै थालेपछि वन्यजन्तु समस्यामा परेका छन् । निकुञ्जका सूचना अधिकारी गणेशप्रसाद तिवारीले निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका साना ठूला एक सय ३४ वटा तालतलैयामा पानीको सतह घट्दै गएपछि वन्यजन्तुलाई समस्या भएको बताए ।

उनले प्राकृतिक र निकुञ्जले बनाएका कृत्रिम तालसहित सिमसार क्षेत्र, नदी, खोलामा गत वर्षको तुलनामा पानीको सतह घटेको पनि उनले बताए । निकुञ्जका प्रमुख संरक्षण अधिकृत दिलबहादुर पुर्जा पुनले लामो समयसम्म पानी नपरेकाले पानीको सतह घटेको बताए । चर्को घामले वास्पिकरण भएर जाने तर पानी नपर्ने हुँदा तालतलैयाको पानीको सतह घटेको उनले बताए । उनले भने, "विगतका वर्षमा भन्दा यसवर्ष पानीको सतह घटेको अनुमान गरिएको छ । यस वर्ष हिउँदमा कम पानी परेकाले यस्तो समस्या आएपछि यहाँका वन्यजन्तु प्रत्यक्ष प्रभावमा परेका छन् ।"

दुर्लभ वन्यजन्तु एकसिङ्गे गैंडा गर्मीयाममा तालतलैयामा आहाल खेल्न रुचाउँछ । अन्य वन्यजन्तुलाई पानी अत्यावश्यक हुन्छ तर यहाँका पुराना ताल र सिमसार क्षेत्रमा सोहीअनुसार व्यवस्थापनका काम हुने गरेका छैनन् ।

कार्यालयले भने बजेट अभावका कारण तालतलैयाको माटो, गेग्रानलगायत पानीका मुहानमा सरसफाइ र व्यवस्थापनको काम गर्न समस्या भएको जनाएको छ ।

"पानीका स्रोत व्यवस्थापनका लागि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा रु एक करोड ४५ लाख बजेट विनियोजन भएको थियो । त्यसवर्ष ६० वटा ताल व्यवस्थापनको काम गरेका थियौं । चालु आर्थिक वर्षसम्म आइपुग्दा सो बजेट घटेर रु २५ लाखमात्र विनियोजन भएको छ, जसले गर्दा व्यवस्थापनका काममा कठिनाइ भएको हो", संरक्षण अधिकृत पुनले भने ।

सो रकमले सातवटा तालतलैयामात्र व्यवस्थापन गरिएका छन् । पर्याप्त बजेट नहुँदा नयाँ पोखरी खन्ने र पुरानाको सरसफाइ र मर्मत गर्ने काम हुन नसकेकाले वन्यजन्तु मानव बस्तीमा प्रवेशगरी मानव–वन्यजन्तु द्वन्द्व बढ्ने जोखिम रहेको उनको भनाइ छ ।

जलवायु परिवर्तनले चार खर्बको क्षति

झापा(प्रस) ।जलवायु परिवर्तनका कारण नेपालले विगत पाँच वर्षमा चार खर्ब रुपियाँभन्दा बढीको आर्थिक क्षति बेहोरेको पाइएको छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले हालै सार्वजनिक गरेको 'राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन सर्वेक्षण २०२२' सम्बन्धी प्रतिवेदनले विगत पाँच वर्षमा चार खर्ब १५ अर्ब ४४ करोड रुपियाँ बराबरको आर्थिक नोक्सानी बेहोर्नु परेको तथ्य सार्वजनिक गरेको हो ।

सर्वेक्षण अनुसार जलवायु परिवर्तनको सबैभन्दा धेरै आर्थिक क्षति पहाडी क्षेत्रमा परेको देखिएको छ । विगत पाँच वर्षमा मात्रै पहाडी क्षेत्रमा एक खर्ब ८२ अर्ब ८६ करोड रुपैयाँको आर्थिक क्षति जलवायु परिवर्तनले पुर्‍याएको सर्वेक्षणमा उल्लेख छ । त्यसपछि तराईमा एक खर्ब ६१ अर्ब २४ करोड र हिमाली क्षेत्रमा ६९ अर्ब ३४ करोड रुपैयाँको क्षति पुगेको पाइएको छ ।

समग्रमा सबैभन्दा धेरै सहरी क्षेत्र नै जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित देखिन्छ । पाँच वर्षमा सहरी क्षेत्रले दुई खर्ब १८ अर्ब ८२ करोड रुपैयाँको आर्थिक क्षति बेहोर्नुपरेको उक्त प्रतिवेदनले देखाएको छ । ग्रामीण इलाकामा एक खर्ब ९६ अर्ब रुपैयाँको क्षति पुगेको सर्वेक्षणमा उल्लेख छ । क्षेत्रगत हिसाबले बागमती प्रदेशको पहाडी क्षेत्रले सबैभन्दा धेरै आर्थिक क्षति भोग्नु परेको देखिन्छ । उक्त क्षेत्रले ९३ अर्ब ५१ करोड रुपैयाँको आर्थिक क्षति विगत पाँच वर्षमा बेहोर्नुपरेको सर्वेक्षणका क्रममा पाइएको छ ।

त्यसपछि मधेशको तराई क्षेत्रले ९० अर्ब ८८ करोड, कोशीको पहाडी क्षेत्रले ३२ अर्ब ४४ करोड, बागमतीको हिमाली क्षेत्रले ३० अर्ब ३६ करोड, गण्डकीको पहाडी क्षेत्रले २८ अर्ब ८६ करोड, कोशीको तराई क्षेत्रले २७ अर्ब ४७ करोड र सुदूरपश्चिमको तराई क्षेत्रले २५ अर्ब ९१ करोड रुपैयाँ आर्थिक क्षति बेहोरेको कार्यालयले जनाएको छ ।

सबैभन्दा कम गण्डकी प्रदेशको हिमाली क्षेत्रमा एक अर्ब ९४ करोड रुपैयाँको क्षति पुगेको देखिन्छ । सबैभन्दा धेरै आर्थिक नोक्सानी पुर्‍याउने कारणमध्ये किराका कारण लाग्ने रोग, चट्याङ, खडेरी, बाढी प्रमुख रहेको सर्वेक्षणले देखाएको छ ।

बस्यौं अलग्यैं गीत युट्युब ट्रेन्डिङमा

एजेन्सी । एक साताअघि सार्वजनिक भएको 'बस्यौ अलक्कै' गीत युट्युव ट्रेडिङको पहिलो नम्बरमा परेको छ। लोकगायक अर्जुन सापकोटा र शान्तीश्री परियारको स्वर रहेको यो गीत युट्युबमा सबैभन्दा बढी रुचाइएको छ। भिडियोमा युवकको युवतीप्रति एकोहोरो प्रेमकथा देखाउन खोजिएको छ।

यो गीतलाई छ दिनमा पाँच लाख ७३ हजार बढी पटक हेरिएको छ। अर्जुन सापकोटा र गरिमा शर्माको अभिनय रहेको यो गीतका शब्द सन्तोष सापकोटाले लेखेका हुन् । विशाल घिमिरे भिडियोका निर्देशक छन् ।

गीतमा एचबिएन किस्मतको एरेन्ज छ। भिडियोमा बिराज बास्कोटा, बादल घिमिरे, सुवास खत्री, आकाश नेपाली, शिवु पाण्डे, बाल कलाकार सायम केसी र आरूष केसीको अभिनय छ।

वैशाख महिनाभरिमा विपदका १६ सय घटना

झापा(प्रस) । वैशाख १ देखि जेठ ३ गतेसम्म विपद्का १ हजार ६२२ घटना भएका छन्।

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका अनुसार ती घटनामा परी ४२ जनाको मृत्यु भएको छ। १६७ जना घाइते भएका छन्। २ हजार ९ परिवार प्रभावित बनेको ६० करोड बराबरको आर्थिक क्षति भएको प्राधिकरणले जनाएको छ।

प्राधिकरणका अनुसार यसबीचमा आगलागीबाट २३ जनाको मृत्यु भएको छ। १ हजार ४१५ जना घाइते भएका छन्।

वन डढेलोबाट ६ जनाको मृत्यु भएको छ भने ४०७ जना घाइते भएका छन्। चट्याङबाट ९ जनाको मृत्यु भएको छ।यसबीचमा अविरल वर्षात्का कारण बाढी पनि आएको थियो। जसमा एक जनाको मृत्यु भएको छ।

जनावरको आक्रमणबाट १ जनाको मृत्यु भएको छ भने लेक लागेर २ जनाको मृत्यु भएको प्राधिकरणको तथ्यांक छ।

प्रधानमन्त्रीको विश्वासको मत रोक्न सर्वोच्चमा

झापा(प्रस) ।प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले प्रतिनिधि सभाबाट लिन लागेको विश्वासको मत रोक्न माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन पुगेको छ । जसपा नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव विश्वासको मत रोक्न माग गर्दै आइतबार सर्वोच्चमा रिट लिएर पुगेका हुन् । सर्वोच्चका सहप्रवक्ता गोविन्द घिमिरेले यादवको रिट सर्वोच्च आइपुगेको र आवश्यक प्रक्रिया पुर्‍याएर दर्ता गर्ने तयारी भइरहेको बताए । जसपा विवादको टुंगो लागिनसकेको अवस्थामा प्रचण्डले

संसद्मा लिने विश्वासको मतले वैद्यता नपाउने भएकाले निवेदकले त्यसलाई रोक्न रिटमा माग गरेका छन् । यादवले जसपा नेपालबाट अलग भएका सात जना पार्टीविहीन भएको र उनीहरू जसपा नेपाल र जसपा दुबैको सांसद नभएको जिकिरसहित उनीहरूले विश्वासको मत प्रक्रियामा भाग लिन नमिल्ने दाबी गरेका छन् ।

प्रधानमन्त्री सोमबार प्रतिनिधि सभामा विश्वासको मत लिने तयारी गरेका छन् । त्यसका लागि उनले संसद् सचिवालयलाई पत्राचार समेत गरिसकेका छन् । यसअघि जसपा नेपाल विभाजनविरुद्धको रिटमा सर्वोच्चले नयाँ पार्टीको दर्ता प्रक्रिया यथास्थितिमा राख्न आदेश दिएको थियो ।

कानुन...

विधि शास्त्रका दिग्गज नै त्यहाँ आवश्यक छ । ती विधिशास्त्रका प्राध्यापक पनि हुन सक्छन् । न्याय सम्पादन गर्ने न्यायाधीशलाई प्रशासनिक कार्यमा अलमल्याउन हुँदैन । प्रधान न्यायाधीश सर्वोच्च अदलतको मात्र होइन, नेपालकै हो । तसर्थ विधिशास्त्रीय ज्ञान प्रचुर भएको विधि विज्ञबाट प्रधान न्यायाधीश चयन गर्ने व्यवस्था हुन जरुरी छ । यति वर्ष जागिर खाएको वा सिनियर भनेर सीमित गरिनु हुँदैन । प्रत्यायोजित विधायनको अनुगमन संसद्ले गर्छ । सर्वोच्च अदालतले पनि प्रत्यायोजित विधायनको सर्वमान्य सिद्धान्त मिचेका दर्जनौं उदाहरण देखिन्छ । यसलाई सच्याउन आवश्यक छ । यिनै विषयमा नेपाल बारको छलफल सीमित हुनु पर्छ । न्यायालयको पुनर्संरचनाको नारासहित राष्ट्रिय सम्मेलनमा छलफल गरी निर्णयमा पुग्नु पर्छ ।

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)
बिर्तामोड, झापा

SERVICES
सम्पर्क:
9825952680
9816063266
9825952677
9804994595
सेफ्टी तथा ढल सफाइ गर्नु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।
पहाडी क्षेत्रमा पनि सेवा उपलब्ध छ ।

प्रतिदिन
PRATIDIN NATIONAL DAILY
वर्गीकृत विज्ञापन

अब मेसिनबाट घरको झ्याल तथा ढोकाको बुट्टा
PAL creation
bhadrapur road, birtamode
023-590580, 9852671580

सुपर काइनेटिक एक्सप्रेस कुरियर
राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय चिठि पत्र , पार्सल पठाउनु परे हामिलाई सम्झनुहोस ।
विगत ३ दशकदेखी अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर
सम्पर्क:
फोन: ०२३-५४०४७८
मो: ९८५२६७७३५५
बिर्तामोड (सिटि सेन्टर), झापा
अदुवा खोला छेउ

तपाईंकोमा प्रतिदिन आएन ?
नआएमा सम्पर्क गर्नुहोला ।
०२३-५४३८२०

मानव डेन्टल
MANAV DENTAL HOSPITAL Pvt.Ltd. Estd:2065 ANARMANI-3,BIRTAMODE
काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड
फोन: ०२३-५४२६१६, मो: ९८५२६४०४०५
स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान
दैनिक सेवाको लागि
❖डा. मेची अञ्चल अस्पतालबाट
❖डा. भैरहवाबाट
❖डा. काठमान्डौबाट

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरु :

चन्द्रगढी, भद्रपुर	दमक	मेचीनगर	उर्लाबारी	इलाम, मंगलबारे	काकँरभिट्टा	झापा बजार
लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८७९१	विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०१३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८१७९२४६२१	चारआली : ९८४२७०३०१३ गोबिन्द घिमिरे : ९८१५५५०१५०	रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिएटिभ आई: ०२१-५२५६१०	रणवीर लिम्बू ९८१६९८४७५७	फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४	बरत राजवंशी ९८१७०४९००१

आजको राशिफल

मेष — रोकिएका कामहरू पुनः सुरु हुन सक्छन् । साहित्यिक क्षेत्रमा रुचि बढ्नेछ ।

वृष — आज जिद्दीपनाले गर्दा काम बिग्रने डर छ । सौन्दर्यतामा धन खर्च हुनेछ ।

मिथुन — सुखदुःख बराबरी खालको समय रहनेछ । सद्विचारले अभिप्रेरित लाभ मिल्नेछ ।

कर्कट — जोशजाँगर र उमङ्ग बढ्नेछ । नयाँ काममा हात हाल्ने समय छ ।

सिंह — सरकारी निकायको भय रहला । शेयर बजारले पनि साथ नदेला ।

कन्या — मिष्ठान्न भोजन प्राप्ति होला । तपाईंलाई कसै कसैले भित्र भित्रै मन पराउन सक्छन्

तुला — कलहको योग भएकाले कसैसँग बोल्दा वा ठट्टा गर्दा सतर्कता अपनाउनुहोला ।

वृश्चिक — आर्थिक क्षेत्रमा सङ्कट आउला, तर साँझमा मन प्रसन्न रहनेछ ।

धनु — आजको दिन उत्साहपूर्ण रहनेछ । विद्या र बुद्धिको विकास हुनेछ ।

मकर — नयाँनयाँ ज्ञान सिक्ने मौका मिल्नेछ । राजनैतिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ ।

कुम्भ — ठुलो कारोबारमा लगानी नगर्दा वेश हुनेछ । सामान हराउने भय पनि छ ।

मिन — आज आफन्तसँग सहकार्यको अवसर मिल्नेछ । एउटै कामबाट दोहोरो लाभ